

February 2026

כשהרב רחב דעת, זה מקרב את הציבור"

בתוכנית עמיתי מרחב גיבש הרב עמנואל גדג' תפיסת הלכה רחבת אופקים, המחברת בין תורה, מדע ואחריות חברתית, תפיסה המשפיעה לא רק על עשייתו הציבורית בתחום הכשרות, אלא גם על השיח בביתו, על דרכו החינוכית ועל הגשרים שהוא בונה בין קהילות. "למדתי שהתפקיד שלי כרב אינו מסתיים בדרשה, אלא נוגע בכל תחומי החיים."

החיבור לתוכנית החל כמעט במקרה, דרך שיעור יוטיוב של הרב שוראקי. "הבנתי מייד שמדובר באדם מיוחד", הוא מוסיף. המפגש איתו פתח בפניו עולם שהרחיב את אופקיו. באחד המפגשים, למשל, נדון נושא הפטריות, והרב העמיק בהיבט המדעי ובתפקידן במערכת האקולוגית. "לראות רב שמשלב ידע תורני עם הבנה מדעית רחבה היה מרשים ומעורר השראה. זה שינה לי את תפיסת דמות הרב". השינוי לא היה רק תיאורטי, הוא חלחל גם אל שולחן השבת בבית משפחת גדג'. "השיח השתנה, במקום דיונים מצומצמים בפוליטיקה, מצאנו את עצמנו משוחחים על היסטוריה, מדע והלכה, שיחות שמרחיבות לב ודעת".

הרב עמנואל גדג', ממבוא חורון, נשוי למרים ואב לחמישה ילדים, לא צעד במסלול רבני שגרתו. במשך שנים שירת בקצין בקבע וכמהנדס אלקטרו אופטיקה שעסק בפיתוח אמצעי לחימה, אך עם פרישתו בחר בייעוד חדש ומפתיע: מנכ"ל מערך הכשרות בארגון רבני צוהר. את המפנה הדרמטי הזה הוא זוקף לזכות תוכנית עמיתי מרחב. "החלטתי להקדיש את שנתיי לקירוב הציבור הישראלי לנושא הלכתי שסובל לעיתים קרובות מתדמית מרחיקה", הוא אומר, "רוב הציבור הישראלי מעוניין במטבח כשר, אך נרתע מהאופן שבו הנושא מוגש לו. רציתי להוכיח שאפשר לעשות זאת אחרת: בשקיפות, ביושרה ובמאור פנים".

בתוכנית התעצבה גם תפיסתו ההלכתית. לא עוד גישה הלכתית נוקשה וצרה אלא כזו שמתייחסת לספקטרום רחב של נושאים. "שאלת כשרותו של השניצל כבר אינה מסתכמת רק בהפרדה בין בשר לחלב", הוא מסביר, "המבט ההלכתי מבקש לבחון גם את הפן האנושי מעבר למה שמונח בצלחת: האם שולם שכר הוגן? האם העסק התנהל ביושר? ליבת ההלכה מחייבת אותנו לראות קודם כל את האדם". תוכנית עמיתי מרחב העשירה את ארגז הכלים והמקורות שלו, והרחיבה את אחריותו כרב קהילה. "הבנתי שהתפקיד שלי אינו מסתיים בדרשה, אלא גם נוגע בכלכלה ושלוש בית, דיני מיסים, תברואה ויחסים בין אישיים וכל זאת במקצועיות ורוחב אופקים. כשהרב רחב דעת זה מקרב את הציבור".

נדבך מרכזי נוסף בתוכנית הוא השבת מורשת חכמי ספרד למקומה הטבעי, לא כפולקלור עדתי אלא כתשתית הלכתית בעלת עומק אינטלקטואלי ועושר תרבותי. בהילולת הבאבא סאלי בקהילתו, בחר הרב גדג' להציג את דמותו דרך כתביו והגותו, שפחות מוכרים לקהל, ולא רק דרך סיפורי ניסים. "היכולת לחשוף את העומק הפילוסופי ולהעניק למסורת הזו את הכבוד הראוי לה היא שינוי משמעותי עבור הקהילה".

יותר מכול, היו אלה המפגשים האנושיים, החד פעמיים, להם זכה במסגרת התוכנית. "מצאתי את עצמי, קצין על מדים, יושב לצד רבנים חרדים עם מגבעות ודן איתם בסוגיות רגישות כמו משבר הגיוס מהיבט הלכתי ואנושי כאחד". המפגש בין העולמות השונים הוליד שיתופי פעולה, חברויות אמת וגשרים בין קהילות. "הבנתי עד כמה חיבור אמיתי יכול להשפיע, לא רק על אדם אחד, אלא על קהילות שלמות".

